

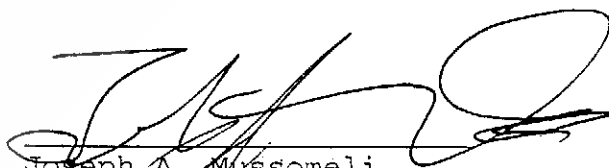
**Agreement
Between
The United States of America
And
The Ministry of Culture and Fine Arts**

This Agreement is entered into between the United States of America, represented by Ambassador Joseph A. Mussomeli, acting on behalf of the United States of America, and the Ministry of Culture and Fine Arts, represented by H.E. Chuch Phoeurn, Secretary of States, Ministry of Culture and Fine Arts.

In the spirit of friendship and mutual understanding, and in furtherance of the commitment of the governments of Cambodia and the United States to support the preservation of Cambodia's cultural heritage for the benefit of the Cambodian people, the world community, and future generations, the United States Ambassador Joseph A. Mussomeli and H.E. Chuch Phoeurn, Secretary of State, Ministry of Culture and Fine Arts, hereby acknowledge the awarding of \$45,386 by the United States Department of State to the National Museum of Cambodia, pursuant to the National Museum's proposal on "Database Implementation and Archive Preservation".

H.E. Chuch Phoeurn
Secretary of State
Minister of Culture & Fine Arts

Joseph A. Mussomeli
Ambassador Extraordinary
and Plenipotentiary

Signed this day, August 18, 2008, at the National Museum of Cambodia

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA
AND
THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF CAMBODIA
CONCERNING THE IMPOSITION OF IMPORT RESTRICTIONS ON
ARCHAEOLOGICAL MATERIAL FROM CAMBODIA FROM THE BRONZE AGE
THROUGH THE KHMER ERA

The Government of the United States of America and the
Government of the Kingdom of Cambodia;

Acting pursuant to the 1970 UNESCO Convention on the Means
of Prohibiting and Preventing the Illicit Import, Export and
Transfer of Ownership of Cultural Property, to which both
countries are States Party; and

Desiring to reduce the incentive for pillage of certain
categories of irreplaceable archaeological material
representing a continuum of culture from the Bronze Age
through the Khmer Era;

Have agreed as follows:

ARTICLE I

A. The Government of the United States of America, in
accordance with its legislation entitled the Convention on
Cultural Property Implementation Act, shall restrict the
importation into the United States of certain categories of
archaeological material, identified on a list to be promulgated
by the United States Government (hereinafter known as the
"Designated List"), unless the Government of the Kingdom of
Cambodia issues a certification or other documentation which
certifies that such exportation was not in violation of its laws.

B. The Government of the United States of America shall offer
for return to the Government of the Kingdom of Cambodia any

material on the Designated List forfeited to the Government of the United States of America.

C. Such import restrictions shall become effective on the date the Designated List is published in the U.S. Federal Register, the official United States Government publication providing fair public notice. Emergency import restrictions covering Khmer stone sculpture, first promulgated by regulation on December 2, 1999, shall remain in effect.

ARTICLE II

A. The Government of the Kingdom of Cambodia shall seek to expand the exchange of its archaeological material with U.S. institutions under circumstances that do not jeopardize its cultural patrimony, such as for temporary loans for exhibitions, including long-term loans whenever appropriate, and for other cultural, educational, and scientific purposes.

B. Representatives of the Governments of the United States of America and the Kingdom of Cambodia shall participate in efforts to publicize this Memorandum of Understanding and the reasons for it, particularly as they relate to the Bronze and Iron Ages.

C. The Government of the United States of America shall continue to use its best efforts to facilitate technical assistance in cultural resource management and security to the Government of the Kingdom of Cambodia, as appropriate under available programs in the public and/or private sectors.

D. Both Governments shall seek to encourage national and international institutions to promote archaeological research in Cambodia, and to further the interchange of knowledge about the archaeological heritage representing the Bronze Age through the Post-Angkorian Period.

E. The Government of the Kingdom of Cambodia shall continue to develop and promote professional training programs for archaeologists, museum staff, and institutional administrators responsible for cultural patrimony, to enhance the capabilities of the museums of Cambodia to care for and present their rich cultural heritage.

F. The Government of the Kingdom of Cambodia shall continue to use its best efforts to:

- create and implement management plans for archaeological sites that balance protection with sustainable use;

- commercial purposes, with acknowledgement of UNESCO Cultural Heritage Laws Database as the source. (© UNESCO).
- archaeological remains;
  - implement educational programs throughout the country to inform and engage its citizens in the protection of cultural resources, particularly those of the Bronze and Iron Ages;
  - expand the Department of Patrimony Protection Police; and
  - reduce corruption that undermines efforts to protect Cambodian cultural patrimony from pillage and illicit trafficking.

G. The Government of the Kingdom of Cambodia shall endeavor to enhance its collaborative efforts with the Government of the Kingdom of Thailand to control the illicit movement of Cambodian archaeological materials across their shared border.

H. The Government of the Kingdom of Cambodia shall report regularly to the Embassy of the United States of America on its efforts to safeguard its cultural patrimony from pillage.

ARTICLE III

The obligations of both Governments and the activities carried out under this Memorandum of Understanding shall be subject to the laws and regulations of each Government, as applicable, including the availability of funds.

ARTICLE IV

A. This Memorandum of Understanding shall enter into force upon signature. It shall remain in force for a period of five years.

B. This Memorandum of Understanding may be amended or extended through an exchange of diplomatic notes.

C. The effectiveness of this Memorandum of Understanding shall be subject to review in order to determine, before the expiration of the five-year period of this Memorandum of Understanding, whether it should be extended.

D. Once published in the Federal Register, the Designated List referred to in Article I A shall supersede that published on December 2, 1999.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized by their respective Governments, have signed the present Memorandum of Understanding.

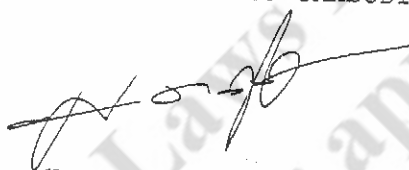
DONE at _____, in duplicate, this _____ day
of 18 August 2008, in the English and Khmer languages, both
texts being equally authentic. In the case of any difference in
interpretation, the English text shall prevail.

FOR THE GOVERNMENT OF
THE UNITED STATES OF AMERICA:

Joseph Adamo Mussomeli
Ambassador Extraordinary and
Plenipotentiary of the United
States of America
to the Kingdom of Cambodia

FOR THE GOVERNMENT OF
THE KINGDOM OF CAMBODIA:

H.E. Chuch Phoeurn
Secretary of State
Ministry of Culture and
Fine Arts

អនុស្សរណៈនៃការយោគយល់

រវាង

រដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

និង

រដ្ឋាភិបាលសហរដ្ឋអាមេរិក

ស្តីអំពី

ការដាក់កំរិតហាមប្រាមទូលការនាំចូលមកសហរដ្ឋអាមេរិក

ក្នុងយុគសម័យសិរីឆ្នំ ហេតុផលយុគសម័យខ្មែរ

ដោយអនុលោមតាមអនុសញ្ញារបស់អង្គការយូណេស្កូ (UNESCO) ឆ្នាំ១៩៧០ ស្តីពីមធ្យោបាយ
ដែលត្រូវហាមឃាត់ និងការទប់ស្កាត់ការនាំចេញ នាំចូលខុសច្បាប់ និងការផ្ទេរម្ចាស់កម្មសិទ្ធិនៃសម្បត្តិវប្បធម៌
របស់ប្រទេសទាំងពីរដែលជាដ្ឋភាគី ; ហើយ

ក្នុងគោលបំណងកាត់បន្ថយដល់ការជួយជម្រុញឱ្យមានការលួចប្លន់ប្រភេទវត្ថុបុរាណមួយចំនួន ដែល
មិនអាចមានអ្វីជំនួសបាន ដែលតំណាងឱ្យការបន្តនៃវប្បធម៌យុគសម័យសិរីឆ្នំហេតុផលយុគសម័យខ្មែរ ។

រដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និង រដ្ឋាភិបាលសហរដ្ឋអាមេរិក

បានព្រមព្រៀងគ្នាដូចតទៅ:

មាត្រា ១

ក-ស្របតាមច្បាប់របស់ខ្លួន ដែលមានចំណងជើងថា "អនុសញ្ញាស្តីអំពីច្បាប់អន្តរក្នុងលើវិស័យសម្បត្តិ
វប្បធម៌" សហរដ្ឋអាមេរិកត្រូវដាក់កំរិតហាមប្រាមទូលការនាំចូលមកសហរដ្ឋអាមេរិក នូវប្រភេទវត្ថុបុរាណមួយ
ចំនួនដែលបានបញ្ជាក់កំរិតក្នុងបញ្ជីដែលនឹងត្រូវប្រកាសជាសាធារណៈដោយ រដ្ឋាភិបាលអាមេរិក
(ក្នុងអនុស្សរណៈនេះហៅថា "បញ្ជីកំណត់ប្រភេទវត្ថុបុរាណ") លើកលែងតែការដឹកជញ្ជូននៃព្រះរាជា
ណាចក្រកម្ពុជា ចេញលិខិត ឬឯកសារដែលបញ្ជាក់ថា ការនាំចេញនោះមិនរំលោភដល់ច្បាប់របស់ខ្លួនទេ ។

ខ-រដ្ឋាភិបាលសហរដ្ឋអាមេរិកត្រូវប្រគល់វត្ថុបុរាណទាំងឡាយណាដែលខ្លួនរឹបអូសបាន ដែលមាន
ឈ្មោះចុះក្នុងបញ្ជីកំណត់ប្រភេទវត្ថុបុរាណ ជូនរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាវិញ ។

គ-ការហាមឃាត់ការនាំចូល មានប្រសិទ្ធភាពនៅពេល "បញ្ជីកំណត់ប្រភេទវត្ថុបុរាណ" ត្រូវ
បានផ្សព្វផ្សាយនៅក្នុងបញ្ជីសហព័ន្ធសហរដ្ឋអាមេរិក ដែលជាស្ថាប័នផ្សព្វផ្សាយផ្លូវការរបស់រដ្ឋាភិបាលសំរាប់
ចេញសេចក្តីប្រកាសប្រកបដោយភាពត្រឹមត្រូវនិងយុត្តិធម៌ ។ ការហាមឃាត់ការនាំចូលជាបន្ទាន់ទាក់ទិននឹងរូប
ចម្លាក់ផ្ទៃខ្មែរ បានប្រកាសជាច្បាប់ជូនសាធារណៈលើកដំបូង ដោយច្បាប់ចុះថ្ងៃទី២ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៩ ហើយ
ច្បាប់នេះ នៅតែមានប្រសិទ្ធភាពដដែល ។

ក. រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាមានបំណងពង្រីកការផ្លាស់ប្តូរវត្ថុបុរាណរបស់ខ្លួនជាមួយស្ថាប័ននានារបស់សហរដ្ឋអាមេរិក ក្រោមស្ថានភាពដែលមិនធ្វើអោយប៉ះពាល់ដល់បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌របស់ខ្លួន ដូចជាកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលសំរាប់ដាក់តាំង រួមទាំងកម្មវិធីពេលយូរតាមលក្ខណៈសមស្រប និង សំរាប់បំណងផ្សេងទៀតផ្នែកវប្បធម៌ ការសិក្សាអប់រំ និងវិទ្យាសាស្ត្រ ។

ខ. តំណាងទាំងឡាយនៃរដ្ឋាភិបាលសហរដ្ឋអាមេរិក ត្រូវសហការនិងប្រឹងប្រែងរួមជាមួយតំណាង នៃរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់និងគោលបំណងរបស់វា ពិសេសទាក់ទងនឹងយុគសម័យសិរិទ្ធ និងដែក ។

គ. រដ្ឋាភិបាលសហរដ្ឋអាមេរិកត្រូវប្រឹងប្រែងឱ្យអស់លទ្ធភាព ដើម្បីជួយសម្រួលផ្នែកជំនួយបច្ចេកទេសដល់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការគ្រប់គ្រងសម្បត្តិវប្បធម៌ និងសន្តិសុខអោយបានសមស្របតាមកម្មវិធីដែលមានក្នុងវិស័យសាធារណៈ និង វិស័យឯកជន ។

ឃ. រដ្ឋាភិបាលទាំងពីរត្រូវរកវិធានការ ដើម្បីលើកទឹកចិត្តអោយស្ថាប័នជាតិ និងស្ថាប័នអន្តរជាតិជំរុញការស្រាវជ្រាវផ្នែកបុរាណវិទ្យានៅប្រទេសកម្ពុជា និងជំរុញបន្ថែមដល់ការផ្លាស់ប្តូរគ្នាទៅវិញទៅមកនូវចំណេះដឹងអំពីបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ ពីយុគសម័យសិរិទ្ធ រហូតដល់សម័យអង្គរ ។

ង. រដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបន្តអភិវឌ្ឍ និង លើកស្ទួយកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលជំនាញដល់បុរាណវិទូ បុគ្គលិកសារមន្ទីរ ព្រមទាំងមន្ត្រីរដ្ឋបាលស្ថាប័នសាធារណៈដែលទទួលខុសត្រូវលើការងារបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ និងលើកកម្ពស់សមត្ថភាពនៃសារមន្ទីរជាតិកម្ពុជាបន្ថែមទៀត ក្នុងការថែរក្សា និងលាតត្រដាងបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ដ៏សំបូររបស់គេ ។

ច. រដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបន្តកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ខ្លួនឱ្យអស់លទ្ធភាព ដើម្បី:

- បង្កើត និង អនុវត្តផែនការគ្រប់គ្រងទីតាំងបុរាណដោយរក្សាអោយមានតុល្យភាពគ្នារវាង ការការពារ និង ការប្រើប្រាស់ប្រកបដោយចីរភាព ។
- ថែរក្សា និង ទុកដាក់វត្ថុបុរាណតាមសារមន្ទីរ និង ឯកសារ សារពើពន្ធរុកបុរាណ ។
- ដំណើរការកម្មវិធីអប់រំនៅទូទាំងប្រទេស ដើម្បីធ្វើអោយប្រជាពលរដ្ឋជ្រួតជ្រាប និង ចូលរួមក្នុងការការពារសម្បត្តិវប្បធម៌ ពិសេសសម្បត្តិវប្បធម៌ពីយុគសម័យសិរិទ្ធ និង ដែក ។
- ពង្រីកនាយកដ្ឋាននគរបាលការពារបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ និង
- កាត់បន្ថយអំពើពុករលួយដែលបំផ្លាញការខិតខំដើម្បីការពារបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ខ្មែរពីការនូចប្លន់ និងរត់ពន្ធខុសច្បាប់ ។

ឆ. រដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវខិតខំលើកកម្ពស់កិច្ចសហការជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលថៃក្នុងការទប់ស្កាត់ការដឹកនាំខុសច្បាប់នៃវត្ថុបុរាណខ្មែរឆ្លងកាត់ព្រំដែនរវាងប្រទេសទាំងពីរ ។

ជ. រដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវធ្វើរបាយការណ៍ទៀងទាត់ ទៅស្ថានទូតសហរដ្ឋអាមេរិកស្តីពីការងាររបស់ខ្លួនក្នុងការការពារបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌របស់ខ្លួនពីការលួចប្លន់ ។

មាត្រា ៣

កាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋាភិបាលទាំងពីរ និងសកម្មភាពទាំងឡាយដែលត្រូវបានអនុវត្តក្រោមអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់នេះ ត្រូវស្របទៅតាមច្បាប់និងវិធានការទាំងឡាយរបស់រដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសនីមួយៗ ដែលអាច អនុញ្ញាតឱ្យអនុវត្តបាន ហើយត្រូវអាស្រ័យទៅលើលទ្ធភាពនៃធនធានថវិការដ្ឋដែរ ។

មាត្រា ៤

ក- អនុស្សរណៈនៃការយោគយល់នេះ ត្រូវចូលជាធរមានចាប់តាំងពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ ។
អនុស្សរណៈនៃការយោគយល់នេះ ត្រូវមានប្រសិទ្ធភាពសំរាប់រយៈពេលប្រាំ (៥) ឆ្នាំ ។

ខ- អនុស្សរណៈនៃការយោគយល់នេះ អាចធ្វើវិសោធនកម្ម ឬពន្យារពេលបាន តាមរយៈនៃការផ្លាស់ប្តូរកំណត់ទូតទៅវិញទៅមក ។

គ- ប្រសិទ្ធភាពនៃអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់នេះ អាចត្រូវយកមកពិនិត្យឡើងវិញបាន ក្នុងគោលបំណងដើម្បីសំរេចថា តើគួរពន្យារពេលសំរាប់អនុវត្តជាបន្តទៅទៀត មុនពេលដែលអនុស្សរណៈនេះត្រូវផុតសុពលភាពក្នុងអំឡុងពេលប្រាំ (៥) ឆ្នាំ ។

ឃ- នៅពេលដែលអនុស្សរណៈនេះត្រូវបានចុះក្នុងបញ្ជីសហព័ន្ធ (Federal Register) **បញ្ជីកំណត់ប្រភេទវត្ថុបុរាណ** (Designated List) ដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ១ (ក) នឹងត្រូវជំនួសបញ្ជីកំណត់ប្រភេទវត្ថុបុរាណ ដែលបានចុះផ្សាយកាលពីថ្ងៃទី២ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៩ ។

ជ- ជានាវាក្សិ អ្នកចុះហត្ថលេខាខាងក្រោមនេះ ត្រូវបានអនុញ្ញាតធ្វើជាតំណាងរដ្ឋាភិបាលនីមួយៗ ដើម្បីចុះហត្ថលេខាលើអនុស្សរណៈនេះ ។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ នៅថ្ងៃទី ១៤ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៨ - ចំនួនពីរច្បាប់ ជាភាសាខ្មែរ និងអង់គ្លេស ដែលអត្ថបទទាំងពីរភាសានេះ មានតម្លៃស្មើគ្នា ។ ក្នុងករណីមានការបកស្រាយមិនស្របគ្នា អត្ថបទជាភាសាអង់គ្លេសយកមកធ្វើជាសំអាង ។

តំណាងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

តំណាងរាជរដ្ឋាភិបាលសហរដ្ឋអាមេរិក

ឯកឧត្តម ជូន តេជីន
រដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួង វប្បធម៌ និង
វិចិត្រសិល្បៈ

ឯកឧត្តម ចូសេហ្វ អាដាម៉ូ មូសូមេលី
ឯកអគ្គរដ្ឋទូតវិសាមញ្ញ និង
ពេញសមត្ថភាពនៃសហរដ្ឋអាមេរិក
ប្រចាំព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា